

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 4. Quænam sunt Irregularitates ex defectu?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

Etia, scilicet inculpabili; & in eam quæ est ex delicto. 2. In totalem, quæ omnium Ordinum susceptionem & usum impedit; & in partialem, quæ tantum aliquem actum Ordinis impedit.

Q. 4. Quenam sunt irregularitates ex defectu?

Resp. Sequentes. 1. Est ex defectu animi, five rationis, sciennæ, & fidei obfirmatæ, propter quem irregulares sunt 1. pueri, amentes, furiosi, energumeni, lunatici. 2. Illiterati, seu non habentes doctrinam necessariam, c. 1. dist. 36. 3. Neophyti, seu adulti ad fidem recens conversi à Paganismo aut Judaismo, c. 1. dist. 43.

2. Est ex defectu corporis, ex quo irregularis est, quicumque talem habet corporis defectum, deformitatem aut morbum, ut vel non possit absolutè, vel non nisi cum magna indecentia, vel periculo, vel spectantium horrore aut offensione exercere actus Ordinum, *extit. de corpore vitiatis*, & *tit. de Clerico egrot.* & *ex dist. 55.* in dubio autem num deformitas vel indecentia sit sufficiens, Episcopi est iudicare, c. 2. *de corpore vit.*

Hinc irregulares sunt 1. Cæcus, surdus, & enormiter claudus, ut si nequeat sine baculo vel pede ligneo ire ad altare. 2. Carens naso, manu, pollice vel indice. 3. Carens uno oculo cum notabili deformitate; secus si habens duos oculos, dextro non videat, vel etiam juxta multos sinistro, modò Canonem Missæ
fine

sine indecenti faciei conversione legere possit.
 4. Leprosus, deformiter gibbosus, aut facie maculatus. 5. Morbo caduco laborans qui tamen si ordinatus sit, & intra annum eo morbo non laborarit, potest susceptos Ordines exercere. Si verò rarò & sine clamore ac spuma labore, potest celebrare cum Sacerdote jejuno, qui deficiente ipso suppleat sacrificium.

Cæterùm corporis vitium occultum non inducit irregularitatem, nisi in tribus casibus.
 1. Si quis membrum, vel partem membri absque justa causa sibi amputarit, c. 2. dist. 33. 2. Irregularis est, qui Eunuchus propriâ culpâ factus est. Secus, si à natura, vel sine sua culpa, c. 3. de corpore vitiat. 3. Hermaphroditus etiam occultus, quia est monstrosus. Imo si magis aut æque participet femineum sexum est jure divino incapax Ordinis & caracteris, quia est magis aut tam fœmina quam vir: fœmina autem non est capax caracteris Ordinis. Est etiam arcendus à Professione religionis ob periculum libidinis & scandali.

Not. Habens corporis defectum impediens susceptionem Sacerdotii, est irregularis ad reliquos Ordines inferiores & sacros, quia hi ad illud ordinantur. Sed si id accidat post susceptum Sacerdotium, fit tantùm irregularis quoad functiones ad quas est inhabilis, non ad alias: sic Sacerdos qui amisit pollicem vel indicem, vel oculos, fit irregularis quoad ce-

lebrationem Missæ, non quoad auditionem Confessionum.

3. Est ex defectu libertatis, ob quem excluduntur ab Ordinibus 1. Mancipia, nisi prius à dominis libertate donati fuerint. 2. Curiales, hoc est, qui ex officio negotiis sæcularibus implicantur, ut Procuratores, Advocati, Notarii, Milites, quamdiu tale Officium habent, *c. 4. nec Clerici vel mon.* 3. Qui obligantur ad ratiocinia reddenda, non debent ordinari nisi post deposita onera, & reddita ratiocinia, *ex c. un. de obligat. ad rat.*

4. Est ex defectu natalium, ob quem irregulares sunt omnes illegitimi, etiam occulti, sive spurii, sive naturales, *c. 1. de filiis Presb. & in 6 eod. tit.* Idque ob indecentiam moraliter in prole resultantem, & ob periculum incontinentiæ ex imitatione paterna. Excipe, nisi filii naturales legitimati sint per subsequens Matrimonium, *c. 6. qui filii sint legit.* aut nisi habeantur in jure pro legitimis, ut qui nati sunt ex Matrimonio invalido illo quidem, sed in facie Ecclesiæ bonâ fide, saltem ex parte unius contrahentis inito, quamvis postea impedimentum aliquod dirimens deregatur; nam legitimi habentur, *c. 14. eod. tit.*

Per solemnem Religionis Professionem deletur hæc irregularitas quoad Ordines suscipiendos, non tamen quoad Prælaturam, *c. 1. de filiis Presb.* Porrò filii naturales sunt ii, qui nati sunt ex personis solutis, inter quas tem-
pore

pore conceptionis vel nativitatis nullum erat impedimentum dirimens. Spurii sunt ii, qui nati sunt ex personis inter quas tempore conceptionis vel nativitatis erat impedimentum dirimens.

5. Ex defectu Sacramenti, seu significatio- nis, est Bigamia seu Matrimonii multiplicatio, etiam ante Baptismum contracta, ex c. 1. 2. & 3. de Bigam. Quippe Eucharistia est Sacra- mentum unionis Christi cum Ecclesia unica sponsa sua, quæ conjunctio una est, unus est enim sponsus & una sponsa. At Bigamus non repræsentat perfectè hanc unionem, cum car- nem suam in plures uxores diviserit. Hujus irregularitatis rationes sunt 1. Ob Sacramenti defectum c. 5. de bigam. 2. Quia nimis pro- pensus ad luxuriam præsumitur, qui pluries contraxit. 3. Quia Bigamus non potest faci- lè cæteros hortari ad continentiam, quam de eo difficilè præsumunt, c. 4. dist. 26.

Est autem triplex Bigamia, quæ inducit irre- gularitatem, scilicet vera, interpretativa, & similitudinaria. Bigamia vera est ea, quâ quis duas uxores legitimè & successivè duxit, & cum iis Matrimonium consummavit. Inter- pretativa est ea, quâ aliquis ex juris interpre- tatione habetur Bigamus, quamvis cum dua- bus non contraxerit. Hac bigamiâ laborat, qui viduam duxit aut mulierem ab altero cor- ruptam, & cum ea jam facta uxore sua Matri- monium consummavit, c. 9, dist. 34. Item

qui virginem quidem duxit, sed eam uxorem factam cognoscit post commissum ab ea adulterium. Non est tamen bigamus: nec irregularis, qui prius à se corruptam ducit, neque qui ante vel post Matrimonium, vel in ipso fornicatus est aut adulteratus, quia in nullo jure id expressum est. Bigamia similitudinaria est ea, quâ quis post solemnem Religionis Professionem, vel post sacrum Ordinem susceptum attentavit Matrimonium, etiam cum virgine, & copulam habuit, c. 4. *de Bigam.*

6. Ex defectu lenitatis, ex quo irregularitatem contrahit quilibet baptizatus qui voluntariè & proximè, licitè justè, concurrat ad hominis necem aut mutilationem, aut etiam accelerationem mortis effectu secuto. Censetur autem hic proximè concurrere, qui ex lege, officio, vel ex intentione, vel per actum de se ordinatum ad necem, aut mutilationem concurrat, sive in judicio, sive in bello offensivo. Quod ideo statuit Ecclesia, quia Sacerdos, qui personam Christi in sacro altari gerit, ejus mansuetudinem imitari debet: Christus autem mitissimus fuit, & neminem unquam læsit, sed mortem pro omnium salute subiit; suosque Ministros misit sicut oves in medio luporum, suâ patientiâ, & mansuetudine convertendorum in agnos. Et quia Sacerdos est minister Sacramenti unionis, & vivificationis.

Hinc 1. irregulares sunt iudex ferens sententiam mortis vel mutilationis, ejus Assessor;

DE CENSURIS.

res; & omnes ministri justitiæ, ad eam aucto-
ritate publicâ concurrentes ut Notarius, Scri-
ba, recipiens & signans testimonium testium,
vel sententiam judicis, Accusator, Testis, Ad-
vocatus, & Procurator Regius vel accusatoris,
(non Rei) satellites, executores sententiæ, ut
tortor ejusque famulus actu concurrens; &
fabricantes furcam ad aliquem in particulari
suspendendum.

Sed non sunt irregulares, qui remotè tan-
tùm ad sententiam sanguinis, vel ejus execu-
tionem concurrunt, ut 1. Princeps condendo
leges capitales, constituendo judices vel alios
Ministros justitiæ, aut etiam præcipiendo ut
super facto aliquo particulari inquisitio & ju-
stitia fiat. 2. Episcopus Degradatum tradens
Brachio Sæculari: sed debet juxta Canones
pro eo intercedere, ut citra sanguinem punia-
tur. 3. Confessarius hortans reum ad faten-
dam veritatem, & ad obsequendum sententiæ
justæ; vel generatim dicens puniendos esse
malefactores. Censeretur tamen causa pro-
xima mortis, ideóque irregulari, si quid face-
ret aut diceret, ex quo mors alicujus in parti-
culari sequeretur, aut acceleraretur, v. g. si
diceret hunc reum esse morte plectendum.
Possunt tamen interdum aliqui proximè co-
operantes excusari ab irregularitate propter
indeliberationem, aut semi-plenam adverten-
tiam: quia tunc cooperatio non est sufficien-
ter voluntaria ad actum humanum; ut si Con-
fessor

fessor indeliberatè dicat, properemus, vel instiget jumentum quo reus vehitur: nam ad irregularitatem hanc contrahendam requiritur actus simpliciter humanus ac plenè deliberatus, ex *Clement. de Homic.* ibi: *Si furiosus aut infans, seu dormiens hominem mutilet, vel occidat, nullam ex hoc irregularitatem incurrit.*

5. Irregulares non sunt, qui infirmum verberando, erigendo, jusculum ei præbendo, in alium locum transferendo, &c. mortem ejus præter intentionem accelerant, si id prævidere non poterant; in hoc enim nullus est defectus lenitatis.

Hinc 2. Fit irregularis, qui in bello offensivo licet justo quempiam manu propriâ occidit vel mutilat. Secus, si tantum cooperetur, v. g. custodiendo sarcinas, hortando in genere ad fortiter pugnandum, &c. Quòd si bellum sit injustum, irregulares sunt etiam ii, qui alios suâ præsentia audaciores efficiunt. Item in illo merè defensivo justo, & necessario ad defensionem Reip. juxta multos irregularitas contrahitur, ex c. 24. *de homic.* sed eam non incurrit, qui injustum in vasorem pro defensione vitæ suæ occidit aut mutilat, cum moderamine inculpatæ tutelæ, *Clement de homic.* item nec Clericus accusans alium de injuria sibi in se vel in suis rebus illata, fit irregularis, licet reus morte plectendus sit, modò expressè protestetur, se nullam capitis aut mutilationis poenam intendere, c. 2. *de Homic. in 6.* alioquin, ut
ibi

ibi dicitur, *Si Clerici de suis malefactoribus taliter conqueri non auderent, daretur plerisque materia trucidandi eosdem, & ipsorum bonaliberè deprecandi.* Secùs, si occidat vel mutilet in defensionem vitæ alterius innocentis, etiam Patris, cum debita moderatione: nam quamvis non peccet, incurrit irregularitatem ex defectu lenitatis; quia quoad hoc Clemens V. juri antiquo non derogavit: nam eum solum eximit ab irregularitate, qui mortem aliter vitare non valens, suum occidit vel mutilat in vasorem. Stat autem Regula generalis pro iis quæ non excipiuntur.

7. Est ex defectu bonæ famæ, seu ex infamia, Infames enim sunt irregulares, c. *Infames.* 6. q. 1.

Duplex autem est infamia, juris scilicet & facti. Infamia juris est ea, quæ imponitur Jure seu Canonico seu Civili, ex cit. can. Infamia facti est publica notitia, seu opinio commissi criminis per quod fama hominis spectatis personæ qualitate & statu apud prudentes graviter læditur; quamvis crimen illud per leges non notetur infamiâ, sic infames sunt Clerici ebriosi.

Infamia juris iterum duplex est, alia quæ per legem ipso facto inducitur; alia quæ oritur ex sententia, quâ Judex damnat ad poenam infamantem valdè gravem, ut virgis cadi, ignominiosè traduci, ad triremes vel exilium damnari.

§ s. 4.

Porro.

Porrò irregularitas ex infamia facti tollitur absque dispensatione per publicam, & constantem vitæ emendationem, quæ prioris vitæ maculas non solum coram Deo, sed etiam in opinione hominum absterferit, ex c. 54. *de testib.* irregularitas verò ex infamia ipso jure vel per judicis sententiam contracta ob crimen notorium, non tollitur nisi per dispensationem.

Q 5. *Quenam sunt Irregularitates ex delicto?*

Resp. Sequentes. 1. Est ex iteratione Baptismi, ob quam sunt irregulares scienter rebaptizatus, rebaptizans, qui rebaptizanti ministrat; item qui extraneceffitatem permittit se ab hæretico baptizari.

2. Ex illicita susceptione, vel usu Ordinis, quam incurrunt. 1. Qui furtivè suscipit Ordines, hoc est, qui non examinatus, vel non admissus, vel alio pro se ad subeundum examen submisso, dolosè se ingerit inter ordinandos. ex Tit. *de eo qui fert.* 2. Qui post contractum Matrimonium licet non consummatum ordinatur invitâ uxore, *extrav. antiquæ. devot.* 3. Qui in excommunicatione majore suscipit Ordinem sacrum, c. 32 *de sent excom.* 4. Qui exercet actum proprium Ordinis quem non habet, ex c. 1. & 2. *de Cler. non ordin.* ut si Clericus in Minoribus constitutus canat Epistolam cum manipulo, secus, si sine manipulo;